

SLOVENSKÁ REČ

ČASOPIS PRE OTÁZKY JAZYKOVEJ KULTÚRY

REDIGOVAL REDAKČNÝ KRUH

JÁN FRLIČKA, ANTON JÁNOŠÍK, EUGEN JÓNA A JOZEF
ŠTOLC

ZODPOVEDNÝ ZÁSTUPCA ČASOPISU

DR. EUGEN JÓNA

ROČNÍK XIII (1947-1948)

MATICA SLOVENSKÁ

OBSAH

- Bystričan, Jozef*: Zdvojovanie a opakovanie výrazu u Kukučína 227
- E. J.*: Za Jozefom Škultétyom 197
- Horecký, Ján*: O veľkých začiatočných písmenách vo vlastných menách 52
— K otázke gramatických časov v spisovnej slovenčine 261
- Hrc, J.*: Poznámky k tvoreniu terminologie 65
- Jánošík, Anton*: Gramatický a prirodzený rod augmentatív na *-isko* 17 —
— Skloňovanie gréckych vlastných a iných mien na *-as* v slovenčine 155 — Podstatné mená mužského rodu na *-úň* a *-ún* 210 —
— Zmena *s > š* v skupinách *sl, st, sk, sm* a *sp* 273
- Jóna, Eugen*: Spisovná slovenčina po vojne 1
- Meliš-Čuga, Eudovít*: K vývinu neutier *s* príponami *-isko* a *-ište* v slovenčine 141
- Miko, František*: Poznámky k jazykovej konkurencii 139
- Orlovský, Jozef*: Vkladné samohlásky v slovenčine 86 — Predminulý čas v slovenčine 223 — Znova o predminulom čase v slovenčine 268
- Peciar, Štefan*: O tvaroch niektorých základných čísloviek v spisovnej slovenčine 26 — O fonologickom hodnotení samohláskových skupín v cudzích slovách 72
- Polák, Václav*: Zo štúdií o slovenskom slovníku etymologickom (I. *Baňa* a príbuzné slová. — II. Sloven. *gana*, „hruda“. — III. Slov. *dúčeľ*. — IV. Ešte o slov. *baňa*) 44, 172, 303
- R.-Martáková, Mária*: Dve poznámky 41
- Stanislav, Ján*: Zo slovenských miestnych názvov (*Chynorany, Táľa, Vrt-, Ďorok, Majcichov; Kepežď, Urmín, Mliečno, Mischdorf, Schildern, Tarschendorf, Fedýmeš; Imbreg — Jabriková, Pezinok — Boztn, Chorvátsky Grób, Šaštín*) 34, 92, 206
- Štolc, Jozef*: K pomenovaniu *poverenec, povereník, poverenstvo* 7 —
— Jazykové vzdelanie a výchova ako prameň jazykovej kultúry 199
- Zgúth, P. P.*: Nárečové slová a výrazy (Turiec III) 106, 177
- Zmoray, Ivan RNDr.*: Príspevok k precizovaniu niektorých adjektív v prírodovednom názvosloví 97

KRONIKA

- Frlička, J.*: Sto rokov od čachtickej „sednice“ Tatrina 182 — Za prof. Jánom Fedákom 241 — Zpráva o valnom shromaždení Jazykovedného odboru MS 244
- Hý.*: Prednášky v Bratislavskom lingvistickom krúžku v zimnom semestri 1946/47 117

Jánošík, Anton: † JUDr. Ján Petrikovich 242

J. H.: Zpráva o činnosti Bratislavského lingvistického krúžku v letnom semestri 1946/47 183

Jóna, Eugen: Spisovatelia a jazyk 55

R.: Zmeny miestnych názvov 308

KRITIKY A RECENZIE

Boor, J.: L. Q. Ross, Pan Kaplan má triedu rád 121

Čunderlík, L.: Jozef Ružička, Z problematiky slabiky a prozodických vlastností. K vývinu hornonemeckého slova 309

Frlíčka, Ján: Vercors, Mlčanie mora. Preložil Jozef Felix 57

hk.: Praktická mluvnica jazyka slovenského. I. diel. Sostavil Ján Starosta 119

Horecký, Ján: Univ. prof. Dr. Ján Stanislav, Po stopách predkov 311

Hrc, J.: Praktická príručka slovenského pravopisu a výslovnosti. Sostavil podľa Pravidiel slov. pravopisu prof. Alfonz Zauner 247

Jánošík, A.: Ján Brišák, Neznáma obeta; Štefan Hatala, O živého Krista v nás; Ernest Hello, Veda 248

J. F.: Fraňo Král, Cesta zarúbaná. II. vydanie 186

Jóna, E.: J. Mašin—J. V. Bečka, Stručný slovník českých synonymov 188

Pranda, Adam: Univ. prof. Dr. Fr. Trávníček, Umělecká mluva 312

ROZLIČNOSTI

Argentína, Augustín, Byzantínek, Palestína 260. — „Báčvan“, „báčvan-ský“ 196. — Cieľom preskúmania? 128. — Claudel, Claudla? 124. — Diel a dielo 127. — Doškolovať a doškoľovať 59. — Drotár — drôtár 192. — Eritrea, gen. sg. „Eritree“? 256. — Ešte raz načím 320. — Honorovať 318. — Ísť s vozom? 318. — Jur, v Jure 62. — Keď — kedy 125. — Kraj, krajina, zem 315. — Ludovít, Karolína 63. — Lurdy, Lúrd, v Lurdoch 195. — Margareta? 317. — Metropola, gen. „metropole“? 128. — Ministerka 258. — Mlečiaren? 190. — Mušt 317. — Naďa 62. — Napomáhať „niekomu“? 126. — Náradiaren? 259. — Okrsok? 317. — Parkan, v Parkane 62. — Pastar 125. — Peter, Petra 194. — Písanie priezviska Šimko, Šimkó 63. — Podsviečnik, sviečnik? 259. — Postriežka — čihačka, podrobný — zovrubný, popis — opis, členovský — člen-ský, premiestiť 319. — Poznámka k tvoreniu adjektív typu *peknoduchý* 122. — Predložka *na, v* 62. — Priemer, lok. sg. v „priemerí“? 193. — Priezvisko, gen. pl. priezvisk 256. — Rozdiel, nom. pl. „rozdiele“? 195. — Rozkazovací spôsob slovesa „klopať“ 192. — Sarkofag — sar-kofág 260. — Skloňovanie miestnych názvov Švermovo ap. 318. — Skloňovanie složených priezvisk 125. — „Slavian“? 125 — Šarža, dat. pl. „šaržám“, lok. pl. „šaržách“? 257. — Šatenka 256. — Štátny ta-jomník u, v, pri ministerstve 124. — Titul, lok. sg. v „tituli“? 196 — Topenár? 191. — Treba — načím 254. — Trebostovo, v Trebostove 62. — Troma, či tromi? 259. — Trúd, pyľ, úl, včelín, plášť 60. — Turanec, Turan, Turčan ap. 63. — Výslovnosť mena *Timrava* 257. — Vysoko-školské „štúdia“? 192. — Záchranca, nom. pl. „záchranci“? 128. — Ženská forma k podst. menu *zriadenec* 255.